

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJNOŚCI

DEMORALIZACJA NIELETNICH

Materiał przygotowany w ramach edukacji prawnej, zmierzającej do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa przez:

Kancelarię Radcy Prawnego

dr Małgorzaty Maliszewskiej

ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa

tel. (22) 822 30 30, prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSULANEJ I OBYCZAJNOŚCI

WOLNOŚCI CZŁOWIEKA I OBYWATELA

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. dokonuje podziału wolności na trzy kategorie:

1. wolności osobiste - wolność osobista, wolność i ochrona tajemnicy komunikowania się, wolność poruszania się po terytorium RP i wyboru miejsca zamieszkania, wolność sumienia i religii, wolność wyrażania swoich poglądów, wolność pozyskiwania i rozpowszechniania informacji,
2. wolności polityczne - wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestnictwa w nich, wolność zrzeszania się, wolność zrzeszania się w związkach zawodowych, organizacjach społeczno-zawodowych rolników oraz w organizacjach pracodawców,
3. wolności ekonomiczne, socjalne i kulturalne - wolność wyboru i wykonywania zawodu i wyboru miejsca pracy, wolność rodziców do wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne, wolność twórczości artystycznej, badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, wolność korzystania z dóbr kultury.

WOLNOŚĆ SEKSUALNA

Wolność seksualna (in. wolność w sferze stosunków seksualnych, wolność samostanowienia seksualnego, wolność w zakresie dyspozycji własnym życiem płciowym, wolność przed niepożądanymi przez daną osobę atakami seksualnymi) stanowi przedmiot ochrony tzw. przestępstw seksualnych, określonych w Kodeksie karnym z dnia 6 czerwca 1997 r.

W Konstytucji RP brak jest bezpośredniego odwołania do dobra prawnego w postaci wolności seksualnej. Uważa się, iż wolność seksualna stanowi rodzaj wolności osobistej i mieści się w prawie do prywatności, ujętych w Konstytucji.

Wolność seksualna stanowi dobro osobiste każdego człowieka, jest dobrem prawnym ściśle związanym z osobą człowieka.

OBYCZAJNOŚĆ

Obyczajność (in. moralność) stanowi system norm społecznych (głównie moralnych) regulujących zachowanie się ludzi w sferze seksualnej.

Według Lecha Gardockiego obyczajność jest samodzielnym i równorzędnym wobec wolności seksualnej przedmiotem ochrony.

KATALOG PRZESTĘPSTW PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJNOŚCI

W świetle Kodeksu karnego do przestępstw przeciwko wolności seksualnej i zalicza się:

1. zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej (art. 197),
2. seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności (art. 198),
3. seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia (art. 199),
4. seksualne wykorzystanie małoletniego (art. 200),
5. elektroniczna korupcja seksualna małoletniego (art. 200a),
6. propagowanie pedofilii (art. 200b),
7. kazirodztwo (art. 201),
8. publiczne prezentowanie treści pornograficznych (art. 202),
9. zmuszanie do uprawiania prostytucji (art. 203),
10. stręczycielstwo, sutenerstwo, kuplerstwo (art. 204).

ZGWAŁCENIE I WYMUSZENIE CZYNNOŚCI SEKSUALNEJ

Zgwałcenie - zachowanie sprawcy polega na doprowadzeniu innej osoby do obcowania płciowego przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępów. Sprawca atakuje swobodę procesu decyzyjnego ofiary w sferze przyzwolenia seksualnego.

Przestępstwo zgwałcenia może mieć miejsce jedynie wtedy, gdy nie wystąpiło skuteczne zezwolenie osoby uprawnionej na określone zachowanie sprawcy.

W świetle wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2 czerwca 2011 r. (sygn. akt II AKa 154/11) „znanie obcowanie płciowe obejmuje swym zakresem znaczeniowym akty spółkowania oraz jego surogaty, które traktować można jako ekwiwalentne spółkowaniu. Zgwałcenie z art. 197 § 1 k.k. ma zatem miejsce, gdy czynność sprawcza polega na bezpośrednim kontakcie płciowym ciała sprawcy z organami płciowymi ofiary lub też z tymi częściami ciała, które sprawca traktuje równoważnie i na których, lub za pomocą których wyładowuje swój popęd seksualny (stosunki analne, oralne”.

Przemoc - bezpośrednie użycie siły fizycznej w celu uniemożliwienia oporu ofiary (np. związanie, przykucie do łóżka) lub przełamania jej oporu (np. bicie, przypalenie).

Groźba bezprawna - groźba popełnienia przestępstwa na szkodę innej osoby lub szkodę osoby jej najbliższej, jak i groźba spowodowania postępowania karnego lub innego postępowania, w którym może zostać nałożona administracyjna kara pieniężna, jak również rozgłoszenie wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego osoby najbliższej. Nie stanowi groźby zapowiedź spowodowania postępowania karnego lub innego postępowania, w którym może zostać nałożona administracyjna kara pieniężna, jeżeli ma ona jedynie na celu ochronę prawa naruszonego przestępstwem lub zachowaniem zagrożonym administracyjną karą pieniężną.

Podstęp - wprowadzenie w błąd lub wykorzystanie błędu ofiary w zakresie przesłanek motywacyjnych, które wpływają na powzięcie przez ofiarę co do przyzwolenia seksualnego (ujęcie węższe) i wyzyskanie lub spowodowanie błędu ofiary i doprowadzenie jej przez to do stanu, w którym nie mogła ona podjąć lub zrealizować decyzji woli ze względu na wyłączenie aparatu decyzyjnego lub ruchowego (ujęcie szersze).

ZGWAŁCENIE I WYMUSZENIE CZYNNOŚCI SEKSUALNEJ

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 maja 199 r. (sygn. akt I KZP 17/99) wskazał, że „inna czynność seksualna to takie zachowanie, nie mieszczące się w pojęciu obcowania płciowego, które związane jest z szeroko rozumianym życiem płciowym człowieka, polegające na kontakcie cielesnym sprawcy z pokrzywdzonym lub przynajmniej na cielesnym i mającym charakter seksualny zaangażowaniu ofiary”.

Inna czynność seksualna to np. obmacywanie narządów płciowych ofiary, zmuszanie ofiary do samogwałtu.

ZGWAŁCENIE I WYMUSZENIE CZYNNOŚCI SEKSUALNEJ

Do typów kwalifikowanych zgwałcenia (art. 197 § 3 i 4 k.k.) zalicza się:

1. zgwałcenie zbiorowe (działanie wspólnie z inną osobą),
2. zgwałcenie pedofilskie (wobec małoletniego poniżej lat 15),
3. zgwałcenie kazirodzkie (wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry),
4. zgwałcenie ze szczególnym okrucieństwem (wyrządzenie znacznej dolegliwości fizycznej lub powodujące poważne następstwa w psychice ofiary, sprawca stosuje środki, których intensywność jest nadmierna w stosunku do stawianego przez sprawcę oporu, sprawca przedsięwzięje działania mające na celu nie tylko zbliżenie płciowe, ale i zmierza do poniżenia ofiary, sprawca działa w sposób drastyczny, odrażający czy wyjątkowo brutalny, ofiara cechuje się szczególnymi właściwościami, tj. młody lub starczy wiek, nieporadność życiowa, zaawansowana ciąża, choroba).

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE NIEPOCZYTALNOŚCI LUB BEZRADNOŚCI

Zachowanie sprawcy polega na wykorzystaniu bezradności innej osoby lub wynikającego z upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej braku zdolności tej osoby do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem, doprowadzając ją do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej lub do wykonania takiej czynności. Sprawca wykorzystuje fakt, iż ofiara nie jest w stanie podjąć w sposób niezakłócony i swobodny decyzji woli w powyższym względzie.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 stycznia 2011 r. (sygn. akt II AKa 434/10) „W odniesieniu do przestępstwa z art. 198 k.k. nie występuje atak na swobodę procesu decyzyjnego ofiary w sferze przyzwolenia seksualnego, jaki występuje w przypadku przestępstwa zgwałcenia, lecz wykorzystanie tego, że ofiara nie jest w stanie podjąć w sposób niezakłócony i swobodny decyzji woli w powyższym względzie. O ile zatem w przypadku zgwałcenia sprawca wprost narusza samostanowienie ofiary w zakresie pożycia intymnego, o tyle na tle przestępstwa z art. 198 k.k. wykorzystuje on istniejący stan braku możliwości ofiary sensownego lub swobodnego samostanowienia w tej sferze, skoro czyn zabroniony z art. 198 k.k. polega na wykorzystaniu bezradności albo niepoczytalności. Art. 198 k.k. nie może być odczytywany jako statuujący uniwersalny zakaz wszelkich stosunków seksualnych z osobami znajdującymi się w takich stanach”.

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE NIEPOCZYTALNOŚCI LUB BEZRADNOŚCI

Ustawodawca nie definiuje niepoczytalności, jednakże wymienia przyczyny niepoczytalności, tj. upośledzenie umysłowe, chorobę psychiczną, inne zakłócenie czynności psychicznych oraz konsekwencje niepoczytalności, tj. brak zdolności rozpoznania znaczenia czynu, brak zdolności pokierowania postępowaniem przez sprawcę.

Upośledzenie umysłowe polega na obniżeniu ogólnej sprawności intelektualnej oraz na istnieniu znaczących trudności w zakresie uczenia się i adaptacji społecznej.

Choroby psychiczne zaburzają poszczególne aspekty funkcjonowania człowieka (np. paranoja, schizofrenia).

Do innego zakłócenia czynności psychicznych można zaliczyć np. zapalenie opon mózgowych, osłabienie związane z menopauzą, silne wzburzenie.

Brak zdolności rozpoznania znaczenia czynu ma miejsce, gdy sprawca nie uświadamia sobie, że jest to czyn zabroniony oraz że np. ugodzenie człowieka nożem może mu wyrządzić krzywdę.

Brak zdolności pokierowania postępowaniem polega na tym, że sprawca rozpoznaje znaczenie czynu, ale nie jest w stanie zachować się zgodnie z obowiązującymi standardami społecznymi.

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE NIEPOCZYTALNOŚCI LUB BEZRADNOŚCI

Stan bezradności może wynikać z przyczyn mających charakter psychiatrycznych (np. zaburzenia związane z okresem przekwitania), jak i całkowicie pozapsychiatryczny (np. kalectwo, paraliż).

Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 26 kwietnia 2012 r. (sygn. akt II AKa 107/12) stwierdził „*Pojęcie bezradności oznacza niezdolność do podjęcia lub realizacji decyzji woli, przy czym ustawa nie wprowadza żadnych ograniczeń co do przyczyn tego stanu. W realiach niniejszej sprawy wynikała ona z natężonego przez długi czas silnego stresu i poczucia braku możliwości obrony, a w konsekwencji z psychologicznego mechanizmu obronnego, kompensującego emocje u pokrzywdzonej. Bezradność przewidzianą przez art. 98 k.k. należy rozumieć jako stan, w którym pokrzywdzona nie ma na tyle sił czy możliwości, aby wyrazić skutecznie swój sprzeciw wobec sprawcy lub w ogóle nie jest w stanie podjąć decyzji*”.

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE STOSUNKU ZALEŻNOŚCI LUB KRYTYCZNEGO POŁOŻENIA

Zachowanie sprawcy polega na doprowadzeniu innej osoby do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej lub do wykonania takiej czynności przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystania krytycznego położenia.

Przestępczości oraz karalności czynu z art. 199 k.k. nie wyłącza nawet zgoda wyrażona przez ofiarę na stosunek płciowy, albowiem istota tego przestępstwa polega na doprowadzeniu przez sprawcę ofiary do wyrażenia takiej zgody (za pomocą presji psychicznej).

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE STOSUNKU ZALEŻNOŚCI LUB KRYTYCZNEGO POŁOŻENIA

Stosunek zależności ma miejsce wtedy, gdy interes (materialny lub niematerialny) osoby zależnej wymaga unikania przez nią konfliktów z osobą, od której jest zależna, gdyż taki konflikt grozi jej interesom.

Stosunek zależności może wynikać z mocy prawa, z umowy, ze stanu faktycznego, np. przełożony i osoba podwładna, nauczyciel i uczeń, wychowawca czy opiekun i pupil, trener i osoba trenowana, porywacz i osoba porywana.

W świetle postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2008 r. (sygn. akt V KK 304/08) „*Stosunek zależności to taki stosunek prawny lub faktyczny, który daje jednej osobie możliwość wywierania określonego wpływu bezpośredniego lub pośredniego na losy i położenie prawne, społeczne i ekonomiczne innej osoby*”.

Krytyczne położenie oznacza trudną sytuację pokrzywdzonego, związaną z istniejącym zagrożeniem, kiedy udzielenie pomocy przez sprawcę (np. udzielenie pożyczki, prolongata długu) wyzwoli ofiarę od przykrych następstw (np. dotkliwą stratą majątkową, szkodą moralną, utratą stanowiska, niemożnością zaspokojenia pilnych potrzeb osób bliskich).

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE STOSUNKU ZALEŻNOŚCI LUB KRYTYCZNEGO POŁOŻENIA

Do typów kwalifikowanych przestępstwa (art. 199 § 2 i 3 k.k.) zalicza się:

- popełnienie czynu na szkodę małoletniego,
- obcowanie płciowe z małoletnim lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej albo doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, nadużywając zaufania lub udzielając w zamian korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy.

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE MAŁOLETNIEGO

Zachowanie sprawcy polega na obcowaniu płciowym z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczeniu się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzeniu jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania.

Doprowadzenie to każda czynność, której skutkiem jest podjęcie przez małoletniego innych czynności seksualnych, tzn. aktywne zachowanie wpływające na wolę małoletniego.

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE MAŁOLETNIEGO

Zachowanie sprawy spenalizowane w art. 200 § 3 k.k. polega na prezentowaniu małoletniemu poniżej lat 15 treści pornograficznych lub udostępnianiu przedmiotów o takim charakterze albo rozpowszechnianiu treści pornograficznych w sposób umożliwiający małoletniemu zapoznanie się z nimi.

Prezentowanie to wszelkie sposoby umożliwienia odbioru treści o charakterze pornograficznym, tj. pokazywanie, wystawianie na widok, zapoznawanie, zaznajamianie.

Udostępnianie to umożliwienie dostępu do treści o charakterze pornograficznym poprzez darowiznę, sprzedać, pożyczenie, zamianę.

Rozpowszechnianie to czynienie określonych treści powszechnie odstępnyymi, umożliwienie zapoznania się z nimi większej, bliżej nieokreślonej liczbie osób.

SEKSUALNE WYKORZYSTANIE MAŁOLETNIEGO

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 200 § 4 k.k. polega na prezentowaniu małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności w celu swojego zaspokojenia seksualnego lub zaspokojenia seksualnego innej osoby (np. sprawca w obecności małoletniego obcuje płciowo z inną osobą czy też onanizuje się, sprawca prezentuje małoletniemu film pornograficzny przedstawiający wykonanie czynności seksualnej czy też zabiera go na pokaz „na żywo”, gdzie aktorzy obcuja płciowo.

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 200 § 5 k.k. polega na prowadzeniu reklamy lub promocji działalności polegającej na rozpowszechnianiu treści pornograficznych w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi małoletniemu poniżej lat 15.

ELEKTRONICZNA KORUPCJA SEKSUALNA MAŁOLETNIEGO

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 200a § 1 k.k. polega na nawiązaniu kontaktu z małoletnim poniżej lat 15 za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej, zmierzając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 k.k. (zgwałcenie wobec małoletniego poniżej lat 15) lub art. 200 k.k. (seksualne wykorzystanie małoletniego poniżej lat 15).

Zachowanie sprawy spenalizowane w art. 200a § 2 k.k. polega na składaniu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej propozycji obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych, i zmierza do jej realizacji.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 listopada 2017 r. (sygn. akt V KK 227/17) wskazał „Czyn opisany w art. 200a § 2 k.k. różni się od czynu opisanego w art. 200a § 2 k.k. tym, że sprawca nie postępuje się odpowiednimi środkami działania przestępczego (wprowadzenie w błąd, zastosowanie groźby bezprawnej), lecz wprost wyjawia swoje zamiary, składając małoletniemu propozycję podjęcia zachowań, o których mowa w tym przepisie”.

PROPAGOWANIE PEDOFILII

Pedofilia oznacza preferencję osoby dorosłej w stosunku do dzieci, zwykle w wieku przedpokwitaniowym lub we wczesnym okresie pokwitania.

Propagowanie pedofilii to każde zachowanie polegające na prezentowaniu pedofilii, w zamiarze przekonania do niej.

Pochwalanie pedofilii to każde oświadczenie, w którym sprawca gloryfikuje oraz chwali pedofilię, uznaje pedofilię za godną naśladowania lub za usprawiedliwioną.

KAZIRODZTWO

Zachowanie sprawcy polega na dopuszczeniu się obcowania płciowego w stosunku do wstępnego (m. in. ojciec, matka, dziadek, babcia), zstępnego (m. in. dzieci, wnuki, prawnuki), przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry.

Przestępstwo kazirodztwa ma miejsce nawet, gdy wystąpiła zgoda uczestników obcowania płciowego.

Zakaz kazirodztwa dotyczy pokrewieństwa w linii prostej, bez ograniczeń co do stopnia oraz pokrewieństwa w linii bocznej, wyłącznie brata i siostry, przy czym chodzi o rodzeństwo rodzone, przyrodnie oraz rodzeństwo pozamatężskie.

Zakaz kazirodztwa dotyczy każdego z rodzajów przysposobienia, tj. pełnego (art. 121 k.r.o.), niepełnego (art. 124 k.r.o.) oraz całkowitego (art. 124¹ k.r.o.).

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2014 r. (sygn. akt V KK 104/14) „Strona przedmiotowa przestępstwa z art. 201 k.k. obejmuje wyłącznie obcowanie płciowe, natomiast nie wypełnia znamion kazirodztwa inna czynność seksualna”.

PUBLICZNE PREZENTOWANIE TREŚCI PORNOGRAFICZNYCH

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 202 § 1 k.k. polega na publicznym prezentowaniu treści pornograficznych w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r. (sygn. akt IV KK 173/10) „Treści pornograficzne w rozumieniu art. 202 k.k. to zawarte w utrwalonej formie (np. film, zdjęcia, czasopisma, książki, obrazy) lub nie (np. pokazy na żywo), prezentacje czynności seksualnych człowieka (zwłaszcza ukazywanie organów płciowych człowieka w ich funkcjach seksualnych), i to zarówno w wymiarze niesprzecznym z ich biologicznym ukierunkowaniem, jak i czynności seksualnych człowieka sprzecznych z przyjętymi w społeczeństwie wzorcami zachowań seksualnych”.

Prezentowanie jest publiczne, gdy ze względu na miejsce lub sposób działania jest lub może być dostrzeżone przez niedającą się z góry określić liczbę bliżej niezindywidualizowanych osób bądź też przez oznaczoną, ale większą liczbę osób (np. wystawienie na widok publiczny w formie plakatu, afiszu).

Popętnienie czynu w miejscu publicznym nie jest jednoznaczne z dokonaniem czynu publicznie.

PUBLICZNE PREZENTOWANIE TREŚCI PORNOGRAFICZNYCH

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 202 § 3 k.k. polega na produkowaniu, utrwalaniu lub sprowadzaniu, przechowywaniu lub posiadaniu w celu rozpowszechniania albo rozpowszechnianiu lub prezentowaniu treści pornograficznych z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem (tzw. twarda pornografia).

Produkowanie - czynności polegające na działaniach zmierzających do wytworzenia materiału, jakim jest powstanie treści pornograficznej.

Utrwalanie - zarejestrowanie określonych treści na odpowiednim nośniku materialnym.

Sprowadzanie - sprowadzanie treści pornograficznych z zagranicy, z innego miejsca w kraju, z Internetu.

Przechowywanie - ukrycie lub przechowywanie chwilowe lub przez czas dłuższy.

Posiadanie - każde władanie treściami pornograficznymi, jeżeli tylko towarzyszy sprawcy taki zamiar, nawet bez chęci zatrzymania tych przedmiotów na własność.

PUBLICZNE PREZENTOWANIE TREŚCI PORNOGRAFICZNYCH

Przepisy art. 202 § 4, 4a, 4b i 4c k.k. odnoszą się to tzw. pornografii dziecięcej.

Zgodnie z art. 2 lit. c dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 grudnia 2011 r. 2011/93/UE w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, pornografia dziecięca to:

- wszelkie materiały ukazujące dziecko uczestniczące w rzeczywistych lub symulowanych zachowaniach o wyraźnie seksualnym charakterze,
- wszelkie przedstawienia organów płciowych dziecka w celach głównie seksualnych,
- wszelkie materiały ukazujące osobę wyglądającą na dziecko uczestniczącą w rzeczywistych lub symulowanych zachowaniach o wyraźnie seksualnym charakterze oraz przedstawienia organów płciowych osób wyglądających jak dziecko, w celach głównie seksualnych.

W świetle powyższej dyrektywy dziecko oznacza każdą osobę w wieku poniżej 18 lat.

PUBLICZNE PREZENTOWANIE TREŚCI PORNOGRAFICZNYCH

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 202 § 4 k.k. polega na utrwalaniu treści pornograficznych z udziałem małoletniego.

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 202 § 4a k.k. polega na przechowywaniu, posiadaniu lub uzyskaniu dostępu do treści pornograficznych z udziałem małoletniego.

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 202 § 4b k.k. polega na produkowaniu, rozpowszechnianiu, prezentowaniu, przechowywaniu lub posiadaniu treści pornograficznych przedstawiających wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej.

Zachowanie sprawcy spenalizowane w art. 202 § 4c k.k. polega na uczestniczeniu w prezentacji treści pornograficznych z udziałem małoletniego w celu zaspokojenia seksualnego.

ZMUSZANIE DO UPRAWIANIA PROSTYTUCJI

Zachowanie sprawcy polega na doprowadzeniu innej osoby do uprawiania prostytucji za pomocą przemocy, groźby bezprawnej, podstępów lub wykorzystując stosunek zależności lub krytyczne położenie.

Prostytutka to osoba, która zaspokaja potrzeby seksualne przypadkowych partnerów w zamian za pieniądze lub inne dobra materialne i bez zaangażowania uczuciowego, z ograniczonym prawem wyboru klienta, partnera seksualnego.

Doprowadzenie innej osoby do uprawiania prostytucji oznacza, że osoba, która dotychczas nie zajmowała się prostytucją, rozpoczęła uprawianie tego procederu oraz że osoba, która trudniła się prostytucją, lecz chciała z niej zrezygnować została zmuszona do kontynuowania procederu przy użyciu metod wskazanych w przepisie.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 stycznia 2018 r. (sygn. akt IV KK 478/17) wskazał „Za przestępstwo z art. 203 k.k. odpowiada nie tylko ten, kto spowodował, że pokrzywdzony rozpoczął uprawianie prostytucji, lecz także ten, kto nie pozwolił mu tego zaprzestać”.

STRĘCZYCIELSTWO, SUTENERSTWO, KUPLERSTWO

Stręczycielstwo jest to nakłanianie (naleganie, prośby, przekonywanie, obietnica korzyści) innej osoby do uprawiania prostytucji, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (art. 204 § 1 k.k.).

Kuplerstwo jest to ułatwianie innej osobie uprawiania prostytucji, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (art. 204 § 1 k.k.), np. pośredniczenie między prostytutką a klientami, wynajmowaniu pomieszczeń, w którym świadczy ona usługi.

Sutenerstwo jest to czerpanie korzyści majątkowych z uprawiania prostytucji przez inną osobę (art. 204 § 2 k.k.).

W wyroku z dnia 5 lutego 2009 r. (sygn. akt II K 251/08) Sąd Najwyższy stwierdził, że „Art. 204 § 2 k.k. kryminalizuje czerpanie korzyści majątkowych z cudzej prostytucji, a więc wielokrotne przyjmowanie korzyści majątkowych z uprawiania prostytucji przez inną osobę”.

DEMORALIZACJA NIELETNICH

POJĘCIE DEMORALIZACJI

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich ma na celu przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości nieletnich, stwarzanie warunków powrotu do normalnego życia nieletnim, którzy popadli w konflikt z prawem bądź zasadami współżycia społecznego, oraz dążenie do umacniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletnich na świadomych swych obowiązkach członków społeczeństwa.

Przepisy ustawy w zakresie postępowania dotyczącego zapobiegania i zwalczania demoralizacji stosuje się do osób, które nie ukończyły 18 roku życia.

Zgodnie ze Słownikiem języka polskiego demoralizacja to odrzucenie obowiązujących norm moralnych, prowadzące do łamania prawa, rozwiązłości obyczajów itp.

PRZEJAWY DEMORALIZACJI

Do przejawów demoralizacji zalicza się m. in.:

- popełnianie czynów karalnych i innych czynów zabronionych przez ustawę,
- systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego,
- używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia,
- uprawianie nierządu,
- włóczęgostwo (ucieczki z domu, placówek opiekuńczo-wychowawczych),
- udział w grupach przestępczych, subkulturach,
- hazard,
- próby samobójcze,
- brutalizacja zachowań wobec rówieśników i osób dorosłych.

PRZYCZYNY DEMORALIZACJI

Do przyczyn demoralizacji można zaliczyć:

- niewłaściwą sytuację rodzinną (wychowawczą lub bytową),
- negatywne wzorce w otaczającej rzeczywistości, grach komputerowych oraz w środkach masowego przekazu,
- trudności w szkole.

KATALOG ŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich do środków wychowawczych stosowanych wobec nieletnich w celu zapobiegania i zwalczania demoralizacji nieletnich zalicza się:

- 1) udzielenie upomnienia,
- 2) zobowiązanie do określonego postępowania, a zwłaszcza do naprawienia szkody, do wykonania określonych prac lub świadczeń na rzecz pokrzywdzonego lub społeczności lokalnej, do przeproszenia pokrzywdzonego, do podjęcia nauki lub pracy, do uczestniczenia w odpowiednich zajęciach o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, do powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach albo do zaniechania używania alkoholu lub innego środka w celu wprowadzenia się w stan odurzenia,
- 3) ustanowienie nadzoru odpowiedzialnego rodziców lub opiekuna,
- 4) ustanowienie nadzoru organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej, zakładu pracy albo osoby godnej zaufania - udzielających poręczenia za nieletniego,
- 5) zastosowanie nadzoru kuratora,
- 6) skierowanie do ośrodka kuratorskiego, a także do organizacji społecznej lub instytucji zajmujących się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym,
- 7) orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów,
- 8) orzeczenie przepadku rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego,
- 9) orzeczenie umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo w rodzinie zastępczej zawodowej,
- 10) orzeczenie umieszczenia w ośrodku poprawczym,
- 11) zastosowanie innych środków zastrzeżonych w niniejszej ustawie do właściwości sądu rodzinnego, jak również zastosowanie środków przewidzianych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, z wyłączeniem umieszczenia w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinnym domu dziecka, placówce wsparcia dziennego, placówce opiekuńczo-wychowawczej i regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Dziękuję za uwagę!

Kancelaria Radcy Prawnego

dr Małgorzaty Maliszewskiej

ul. Szczęśliwicka27a lok. 3, 02-323 Warszawa

tel.(22) 822 30 30, prawnik@drmaliszewskakancelaria.com